

**Тернопільська обласна рада
Департамент освіти і науки Тернопільської обласної військової адміністрації
Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна
академія ім. Тараса Шевченка**

Кафедра педагогіки, психології та соціальної роботи

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчально-педагогічної
роботи
Марія БОДНАР
«01» вересня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СОЦІАЛЬНА КОМУНІКАЦІЯ ТА СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

галузь знань I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення

спеціальність П10 Соціальна робота та консультування

освітньо-професійна програма Соціальна робота та консультування

Кременець – 2025

Фіголь Н.А. Соціальна комунікація та соціальні мережі: робоча програма для здобувачів освіти, які навчаються за спеціальністю ІІО Соціальна робота та консультування. Кременець, 2025 р. 19 с.

Розробник: Фіголь Наталія Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки, психології та соціальної роботи, доцент

Робочу програму навчальної дисципліни схвалено на засіданні кафедри педагогіки, психології та соціальної роботи.

Протокол №1 від 01 вересня 2025 року

В.о завідувача кафедри

Маріанна Ярощук

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Соціальна комунікація та соціальні мережі» належить до вибіркового компонента циклу професійної підготовки здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти ОПП Соціальна робота та консультування. Курс спрямований на формування у здобувачів освіти системного розуміння сутності, принципів і механізмів соціальної комунікації в сучасному інформаційному суспільстві. У межах курсу розглядаються особливості міжособистісної, групової та масової комунікації, роль соціальних мереж у формуванні громадської думки, соціалізації та професійній діяльності. Особлива увага приділяється цифровій комунікації, комунікативній культурі, медіаграмотності, інформаційній безпеці, етичним аспектам взаємодії в соціальних мережах та використанню цифрових платформ у соціальній роботі. ОК сприяє розвитку комунікативних, цифрових та аналітичних компетентностей, необхідних для ефективної професійної діяльності фахівця із соціальної роботи.

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Кількість кредитів: 4	I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення	Вибіркова	
Модулів: 1	II0 Соціальна робота та консультування	Рік підготовки:	
Змістових модулів: 3		1-й	
Загальна кількість годин: 120		Семестр	
		1-й	
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми здобуття освіти: Аудиторних: 3 самостійної роботи студента: 4	Освітньо-професійна програма: Соціальна робота та консультування	26 год.	6
		Практичні, семінарські	
	Освітній ступінь: другий (магістерський)	26 год.	8
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		68 год.	106
		Вид контролю: залік	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми навчання – 43% / 57%;

для заочної форми навчання – 12 % / 88%.

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

«Соціальна комунікація та соціальні мережі» – це курс, який ознайомлює студентів з предметом, об'єктом, функціями, науковим статусом соціальних комунікацій, їх ролі у сучасному світі, дає розуміння сутності і призначення комунікації як фундаментальної властивості людини, здатності до взаємодії, спілкуванні і взаєморозуміння з іншими.

Мета курсу – сформулювати базові уявлення про феномен комунікації, основні напрямки загальної теорії комунікації та дослідження конкретних форм і засобів комунікації в сучасній культурі, визначити основні поняття та моделі комунікації, а також комунікаційні практики в інформаційному суспільстві.

У світлі розвитку інформаційних технологій, даний курс розкриває специфіку технологій соціальних комунікацій, використання яких в сучасному світі призводить до появи реклами, тролінгу, маніпуляції свідомістю та пропаганди як методів блокування раціональності. Тому ознайомлення студентів з новими технологіями соціокомунікативного інжинірингу формує здатність до критичного переосмислення отриманої інформації із ЗМІ та аудіо-візуальних засобів комунікації.

ОК «Соціальна комунікація та соціальні мережі» вивчає та аналізує соціальну комунікацію, соціальні мережі крізь призму міждисциплінарного дослідження, у синтезі філософії, психології, лінгвістики, політології, культурології; формує у студентів поняття м'яких навичок (soft skills), які протиставляються жорстким – спеціальним вузькопрофесійним навичкам (hard skills – професійним компетенціям).

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1.

Модуль 1. Теоретичні основи соціальної комунікації

Тема 1. Соціальна комунікація як наука та навчальна дисципліна. Теоретико-методологічні засади теорії комунікації. Поняття «соціальні комунікації» як явище. Передумови виникнення та етапи розвитку соціальних комунікацій. Ознаки соціальної комунікації. Основні концепції «соціальних комунікацій». Етапи розвитку соціальних комунікацій. Школи і напрями соціальної комунікації. Функції соціальних комунікацій.

Тема 2. Головні компоненти комунікаційного процесу. Комунікація, її особливості. Комунікація в сучасному світі: особливості і функції. Форми комунікації. Елементарна схема комунікації. Поняття хронотопу. Генетичний, психічний і соціальний хронотоп. Вербальна (мова: усна письмова) і невербальна (жести, міміка, хода і постава) комунікація. Комунікація у сфері соціогуманітарних наук.

Тема 3. Людина – культура – комунікація. Соціальні ознаки комунікації. Антропологічні і соціокультурні передумови виникнення і розвитку комунікації. Мова та її функції. Форми мовної комунікації, їх характеристика. Свідомість і мова. Комунікація в сучасному світі: особливості і функції.

Тема 4. Генеза та основні етапи розвитку комунікації. Спілкування і комунікація у розвитку цивілізації. Перші усні і письмові джерела комунікації (писемність, книгодрукування, комп'ютеризація). Церква і соціальні комунікації (від Середньовіччя до сучасності). Вплив інформаційних технологій на розвиток комунікації: позитивні і негативні риси.

Тема 5. Структурні моделі комунікації. Моделі комунікації. Лінійна модель (модель Аристотеля, Г. Лассвела, К.Шеннона-У.Уівера, Р. Якобсона). Нелінійна модель (модель В.Шрамма, Ч. Осгуда.)

Тема 6. Соціально-комунікативні практики в сучасному світі. Комунікативні практики у суспільстві. Види, рівні та різновиди соціальної комунікації. Комунікативні стратегії. Проблема дискурсу в комунікативній філософії. Мова і дискурс. Інформація, кодування і розкодування. Проблема смислу у соціальних комунікаціях. Діалог як проблема філософії і науки. Імператив, маніпуляція і діалог як типи спілкування.

Змістовий модуль 2. Сучасні технології та різновиди комунікації

Тема 7. Інформаційні технології та їх вплив на соціальну комунікацію. Поняття інформаційного суспільства. Основні підходи до розуміння інформаційного суспільства. Особливості сучасних інформаційно-комунікативних технологій. ЗМІ, інтернет, соціальні мережі та аудіо-візуальні засоби як форми соціалізації. Віртуальна реальність і віртуальний комунікативний простір.

Тема 8. Соціально-комунікативний інжиніринг. Особливості соціокомунікативного інжинірингу. Технологічний інструментарій соціально-комунікативного інжинірингу. Соціально-комунікаційні технології і їх втручання в свідомість особистості. Реклама, тролінг, пропаганда та технології маніпулятивних дій як методи блокування раціональності.

Тема 9. Різновиди спеціалізованих комунікацій. Соціальна комунікація в професійній діяльності. Комунікації в організаціях, політична комунікація, публічна комунікація. Комунікація в діловому етикеті.

Тема 10. Міжкультурна комунікація. Міжкультурна комунікація як необхідна умова глобалізації. Сутність етнічного складники в міжкультурній комунікації. Міжкультурні стилі та особливості комунікативної поведінки. Типи сприйняття міжкультурних відмінностей.

Змістовий модуль 3. Соціальні мережі, цифровий контент, вплив, етика та безпека

Тема 11. Соціальні мережі як сучасний простір соціальної комунікації. Поняття та сутність соціальних мереж. Історія становлення та етапи розвитку соціальних мереж. Основні види та типологія соціальних мереж. Особливості комунікації у соціальних мережах. Соціальні мережі як засіб міжособистісної, групової та масової комунікації. Віртуальні спільноти та їх роль у формуванні соціальних зв'язків. Соціальні мережі як інструмент самопрезентації, соціалізації та професійної взаємодії.

Тема 12. Комунікативні технології та контент у соціальних мережах. Особливості створення та поширення контенту в соціальних мережах. Текстовий, візуальний, аудіо- та відеоконтент. Основні принципи ефективної комунікації в цифровому середовищі. Алгоритми соціальних мереж та їх вплив на поширення інформації. Цільова аудиторія та персоналізація комунікації. SMM як сучасна технологія соціальної комунікації. Брендинг, сторітелінг та цифрова самопрезентація.

Тема 13. Соціальні мережі як інструмент впливу та формування громадської думки. Механізми соціального впливу в цифровому середовищі. Формування громадської думки через соціальні мережі. Інформаційні кампанії та цифровий активізм. Вірусний контент та механізми його поширення. Маніпуляції, фейки, дезінформація та пропаганда в соціальних мережах. Інформаційні

бульбашки, алгоритмічні рекомендації та феномен «ехокамери». Критичне мислення та медіаграмотність як засоби протидії маніпулятивному впливу. Етика та безпека соціальної комунікації в цифровому середовищі.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					Кількість годин				
	денна форма здобуття освіти					заочна форма здобуття освіти				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лекції	практичні	лабораторні	самостійна робота		лекції	практичні	лабораторні	самостійна робота
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1.										
Тема 1. Соціальна комунікація як наука та навчальна дисципліна.	10	2	2		6	30	2	2		10
Тема 2. Головні компоненти комунікаційного процесу.	9	2	2		5					8
Тема 3. Людина – культура – комунікація.	9	2	2		5					8
Тема 4. Генеза та основні етапи розвитку комунікації.	9	2	2		5	30	2	2		10
Тема 5. Структурні моделі комунікації.	11	2	2		7					8
Тема 6. Соціально-комунікативні практики в сучасному світі.	9	2	2		5					8
Тема 7. Інформаційні технології та їх вплив на соціальну комунікацію.	11	2	2		7	10		2		10
Тема 8. Соціально-комунікативний інжиніринг.	9	2	2		5	10				8
Тема 9. Різновиди спеціалізованих комунікацій.	8	2	2		4	10				6
Тема 10. Міжкультурна комунікація	7	2	2		3	30	2	2		6
Тема 11. Соціальні мережі як сучасний простір соціальної комунікації	10	2	2		6					7
Тема 12. Комунікативні технології та контент у соціальних мережах.	8	2	2		4					7
Тема 13. Соціальні мережі як інструмент впливу та формування громадської думки. Етика та безпека соціальної комунікації в цифровому середовищі.	10	2	2		6					10

Усього годин:	120	26	26		68	120	6	8		106
----------------------	------------	-----------	-----------	--	-----------	------------	----------	----------	--	------------

5.Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Соціальна комунікація як наука та навчальна дисципліна	2	2
2	Головні компоненти комунікаційного процесу	2	
3	Людина – культура – комунікація	2	
4	Генеза та основні етапи розвитку комунікації	2	2
5	Структурні моделі комунікації	2	
6	Соціально-комунікативні практики в сучасному світі	2	
7	Інформаційні технології та їх вплив на соціальну комунікацію	2	2
8	Соціально-комунікативний інжиніринг	2	
9	Різновиди спеціалізованих комунікацій	2	
10	Міжкультурна комунікація	2	2
11	Соціальні мережі як сучасний простір соціальної комунікації.	2	
12	Комунікативні технології та створення контенту в соціальних мережах.	2	
13	Соціальні мережі як інструмент формування громадської думки та соціального впливу. Етика, цифрова культура та безпека соціальної комунікації.	2	
	Всього	28	8

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти на семінарських та практичних заняттях

1 бал – здобувач вищої освіти виявляє поверхневі знання і розуміння основних положень навчального матеріалу з ОК, може поверхнево аналізувати події, процеси, явища і робити певні висновки;

2 бали – здобувач вищої освіти виявляє недостатні знання і розуміння основних положень навчального матеріалу з ОК, може поверхнево аналізувати події, процеси, явища і робити певні висновки; відповідь містить часткові помилки, недостатньо осмислена; самостійно відтворює більшу частину навчального матеріалу; відповідає за планом, висловлює власну думку щодо теми, вміє застосовувати знання при розв'язуванні завдань за зразком; користується додатковими джерелами.

3 бали – знання студента є достатньо повними, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, логічно висвітлює події з точки зору смислового взаємозв'язку, уміє аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежності між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями. Здобувач вищої освіти здатен на рецензію відповіді іншого студента; здатен опрацювати матеріал самостійно.

4 бали – здобувач вищої освіти володіє глибокими і міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та протиріччя процесів; робить аргументовані висновки; критично оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; використовує додаткові джерела та матеріали; самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності; вирішує творчі завдання; відрізняє упереджену інформацію від об'єктивної; здатен сприйняти іншу позицію як альтернативну.

5 балів – студент має системні, дієві знання з ОК, виявляє неординарні творчі здібності у освітньому процесі, користується широким арсеналом засобів-доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; вміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, виявляє власне ставлення до неї; самостійно виконує науково-дослідну роботу; логічно і творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої обдарування та нахили у процесі вивчення ОК.

6. Самостійна робота студентів

Самостійна робота є обов'язковою для кожного студента; базується на вивченні та аналізі матеріалів із основних і додаткових літературних джерел; підготовці повідомлень й доповідей, виконанні практичних завдань й тестів.

Контроль якості виконання самостійної роботи студента здійснюється на семінарських заняттях шляхом усного та письмового опитування, виконання тестів по вивченому матеріалу.

Перелік тем для самостійного опрацювання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (д.ф)	Кількість годин (з.ф.)
1	Соціальна комунікація як наука та навчальна дисципліна	6	10
2	Головні компоненти комунікаційного процесу	5	8
3	Людина – культура – комунікація	5	8
4	Генеza та основні етапи розвитку комунікації	5	10
5	Структурні моделі комунікації.	7	8
6	Соціально-комунікативні практики в сучасному світі.	5	8
7	Інформаційні технології та їх вплив на соціальну комунікацію.	7	10
8	Соціально-комунікативний інжиніринг.	5	8
9	Різновиди спеціалізованих комунікацій.	4	6
10	Міжкультурна комунікація.	3	6
11	Соціальні мережі як сучасний простір соціальної комунікації.	6	7
12	Комунікативні технології та контент у соціальних мережах.	4	7
13	Соціальні мережі як інструмент впливу та формування громадської думки. Етика та безпека соціальної комунікації в цифровому середовищі.	6	10
	Всього	68	106

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти під час самостійної роботи

1-2 бали – здобувач освіти виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, може поверхово аналізувати події, процеси, явища і робити певні висновки; відповідь його правильна, але недостатньо осмислена; самостійно відтворює більшу частину навчального матеріалу; відповідає за планом, висловлює власну думку щодо теми, вміє застосовувати знання для виконання за зразком; користується додатковими джерелами.

3 бали – знання здобувача освіти є достатньо ґрунтовними, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, логічно висвітлює події з точки зору смислового взаємозв'язку, уміє аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки та залежності між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями. Студент виявляє вміння рецензувати відповіді інших та опрацьовувати матеріал самостійно.

4 бали – здобувач освіти володіє глибокими та міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та протиріччя процесів; робить аргументовані висновки; критично оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; використовує додаткові джерела та матеріали; самостійно визначає окремі цілі власної освітньої діяльності; вирішує творчі завдання; відрізняє упереджену інформацію від об'єктивної; здатен сприйняти іншу позицію як альтернативну.

5 балів – здобувач освіти має системні, дієві знання, виявляє творчі здібності у навчальній діяльності, користується широким арсеналом засобів-доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; вміє ставити й розв’язувати проблеми, самостійно здобувати та використовувати інформацію, виявляє власне ставлення до неї; самостійно виконує науково-дослідну роботу; логічно і творчо викладає матеріал в усній та письмовій формах; розвиває свої обдарування та нахили.

7. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Порядок подання та захисту ІНДЗ

1. Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) є формою самостійної роботи здобувача вищої освіти, спрямованою на поглиблення, систематизацію та практичне застосування знань з освітнього компонента «Робота соціального фахівця в умовах інклюзивної освіти».

2. Звіт про виконання ІНДЗ подається у формі, визначеній викладачем: реферату, аналітичного огляду, презентації, тематичного повідомлення, соціально-психологічного проєкту, аналізу практичної ситуації, розроблення програми психолого-педагогічної підтримки тощо.

3. ІНДЗ подається викладачу не пізніше ніж за 2 тижні до підсумкового контролю або завершення семестру.

4. Оцінювання ІНДЗ здійснюється на заключному семінарському або практичному занятті на основі попереднього ознайомлення викладача зі змістом виконаної роботи. За потреби передбачається захист ІНДЗ у формі усного повідомлення, презентації, обговорення результатів дослідження або відповідей на запитання викладача.

5. Під час захисту здобувач вищої освіти має продемонструвати розуміння проблеми, уміння використовувати наукову термінологію, обґрунтовувати власні висновки, аналізувати потреби соціально вразливих груп населення та визначати доцільні напрями психолого-педагогічної підтримки.

6. Оцінка за ІНДЗ враховується під час визначення підсумкової оцінки з освітнього компонента. Максимальна кількість балів за ІНДЗ – 15.

Теми для ІНДЗ

- 1) Соціальна комунікація в умовах цифрового суспільства.
- 2) Соціальні мережі як інструмент соціалізації особистості.
- 3) Особливості міжособистісної комунікації в соціальних мережах.
- 4) Віртуальні спільноти як форма соціальної взаємодії.
- 5) Соціальні мережі та формування громадської думки.
- 6) Маніпулятивні технології в соціальних мережах.
- 7) Дезінформація та фейковий контент у цифровому комунікативному просторі.
- 8) Медіаграмотність як засіб протидії інформаційним маніпуляціям.
- 9) Соціальні мережі як інструмент професійної комунікації соціального працівника.
- 10) Етичні проблеми комунікації в соціальних мережах.
- 11) Цифровий імідж і самопрезентація особистості в соціальних мережах.
- 12) Соціальні мережі як інструмент соціальної активності та громадянської участі.

Критерії оцінювання ІНДЗ

При розробленні критеріїв оцінки за ІНДЗ береться за основу повнота і правильність виконання завдання, ступінь усвідомлення та розуміння студентом навчального матеріалу проблемного характеру; враховується здатність студента диференціювати, інтегрувати та уніфікувати отримані знання, застосовуючи наукову термінологію; уміння здійснювати самостійний пошук та використання додаткового матеріалу для глибокого, логічного і творчого аналізу вивченого; уміння творчо застосовувати теоретичні знання при виконанні практичних завдань; мовленнєве оформлення відповіді тощо.

1 бал – здобувач освіти має початковий рівень знань і не виявляє інтересу до навчального матеріалу; механічно відтворює зміст відповідного параграфу підручника/посібника; копіює певне завдання без будь-яких власних висновків та узагальнень;

2 бали – здобувач освіти виявляє первинний інтерес до навчального матеріалу; має фрагментарні навички в роботі з підручником, але самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі; здатен давати відповіді на прості, стандартні запитання;

3 бали – здобувач освіти знає близько половини навчального матеріалу і здатний відтворити його відповідно до тексту підручника або пояснень викладача; описує явища, процеси без пояснень їх причин; за допомогою викладача здатен відтворити їх послідовність, але слабо орієнтується в поняттях;

4 бали – здобувач освіти знає більше половини навчального матеріалу, розуміє основний навчальний матеріал, але відтворює його з помилками та неточностями; здатен з помилками й неточностями дати визначення основних понять; відповіді на додаткові питання непослідовні та нелогічні;

5 балів здобувач освіти має стійкі навички роботи з текстом підручника; може самостійно оволодіти більшою частиною навчального матеріалу; формулює поняття, наводить приклади, підтверджує висловлене судження одним-двома аргументами; здатен за необхідності використовувати наочні матеріали;

6 балів – здобувач освіти виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу; може поверхово аналізувати події, процеси, явища і робити певні висновки; відповідь його правильна, але недостатньо осмислена;

7 балів – здобувач освіти самостійно відтворює домінуючу частину навчального матеріалу; відповідає за планом, висловлює власну думку щодо теми, вміє застосовувати набуті знання при розв'язуванні психологічних задач; користується додатковими джерелами;

8 балів – здобувач освіти правильно і логічно відтворює навчальний матеріал; розуміє основоположні теорії та факти, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє застосовувати засвоєний матеріал у стандартних ситуаціях;

9 балів – здобувач освіти уміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних теоретичних положень; самостійно користується додатковими джерелами; свідомо контролює власні навчальні дії; правильно використовує термінологію; складає таблиці та схеми;

10 балів – знання здобувача освіти є достатньо повними; він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, логічно описує певні явища з точки зору їх смислового взаємозв'язку; відповідь повна, логічна, обґрунтована, але з деякими фрагментарними неточностями;

11 балів – здобувач освіти уміє аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки та залежності між явищами та фактами, розглядати виявлені закономірності, робити самостійні висновки; загалом належною мірою контролює власну освітню діяльність;

12 балів – здобувач освіти володіє глибокими та міцними знаннями, здатен використовувати їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та протиріччя процесів; робить аргументовані висновки; критично оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; використовує додаткові джерела та матеріали;

13 балів – здобувач освіти самостійно визначає окремі цілі власної освітньої діяльності; вирішує творчі завдання; відрізняє упереджену інформацію від об'єктивної; здатен сприйняти іншу позицію як альтернативну щодо власної;

14 балів – здобувач освіти має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності, користується широким арсеналом засобів-доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ;

15 балів – здобувач освіти вміє ставити й розв'язувати проблеми, самостійно здобувати та використовувати інформацію, виявляє власне ставлення до неї; самостійно виконує науково-дослідну роботу; логічно і творчо викладає матеріал у будь-якій формі; активно розвиває свої обдарування та нахили; вільно висловлює перспективи у відповідній сфері досліджень.

8. Методи навчання

- словесні методи навчання;
- наочні методи навчання;
- практичні методи навчання;
- інтерактивні методи навчання;
- інформаційні.

9. Методи контролю

Педагогічний контроль здійснюється з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, систематичності і системності, всебічності та професійної спрямованості контролю:

- поточний усний та письмовий контроль;
- тестування;
- участь у семінарських дискусіях;
- аналіз професійних кейсів;
- самостійні завдання;
- презентація та захист ІНДЗ;
- підсумковий контроль – залік.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне опитування													Підсумковий тест 20 балів	ІНДЗ 15 балів	Сума 100 балів
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13			
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5			

Відповідність національної шкали оцінювання академічної успішності шкалі ЄКТС

За шкалою ЄКТС	За національною шкалою	За шкалою оцінюван- ня з навчаль- ної дисциплі- ни	Критерії оцінювання знань, умінь і навичок
A	Відмінно	90-100	- студент виявляє глибокі, міцні і системні знання навчально-програмового матеріалу; - володіє теоретичними основами дослідження проблем; - демонструє вміння самостійно знаходити і користуватися джерелами інформації, критично оцінювати окремі нові факти, явища, ідеї; - виявляє варіативність мислення і раціональність у виборі способів розв'язання практичних завдань.
B	Добре	82-89	- здобувач виявляє повні, ґрунтовні знання навчально-програмового матеріалу; - демонструє розуміння основоположних теорій і фактів, вміння аналізувати, порівнювати і систематизувати інформацію, робити певні висновки; - вільно застосовує матеріал у власній аргументації; - при виконанні практичних завдань допускає несуттєві помилки; - відповідь повна, логічна, обґрунтована, але містить несуттєві неточності.
C		75-81	- здобувач виявляє ґрунтовні знання навчально-програмового матеріалу, але вони носять, в основному, репродуктивний характер; - демонструє розуміння основоположних теорій і фактів, вміння аналізувати,

			порівнювати і систематизувати інформацію, робити певні висновки на основі отриманих знань; - при виконанні практичних завдань допускає окремі помилки; - відповідь повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями.
D	Задовільно	67-74	- здобувач виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, проте спостерігається їх недостатня глибина та осмисленість; - виявляє вміння частково аналізувати навчальний матеріал, порівнювати і робити певні, але неконкретні і неточні висновки.
E		60-66	- здобувач виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, проте допускає неточності у їх розумінні; - допускає порушення логічності та послідовності викладу матеріалу; - не вміє пов'язати теоретичні положення з практикою.
FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	35-59	- здобувач фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу; - має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення; виявляє елементарні знання фактичного матеріалу; - відсутні уміння і навички в роботі з джерелами інформації; - не вміє логічно мислити і викласти свою думку.
F	Незадовільно з обов'язковим повторним курсом	0-34	- не відтворює значну частину навчального матеріалу; - не вміє викладати матеріал; - не має уявлення про об'єкт навчання; - не володіє вмінням розв'язувати практичні завдання.

Критерії оцінювання за національною шкалою

Оцінка А «5» («відмінно») (90–100): здобувач освіти виявляє міцні, глибокі та системні знання навчально-програмованого матеріалу; відповідь студента повна, правильна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення навчального матеріалу; демонструє вміння самостійно знаходити та користуватися джерелами інформації, критично оцінювати окремі нові факти, явища, ідеї, встановлювати причинно-наслідкові та міжпредметні зв'язки, робити аргументовані висновки; користується широким арсеналом засобів доказів власної думки, вирішує складні проблемні завдання; виявляє варіативність мислення і раціональність у виборі способів розв'язання практичних завдань; творчо застосовує професійні вміння і навички; вміє пов'язати теорію з практикою; володіє культурою викладу інформації, мова студента грамотна.

Оцінка В «4» («добре») (82–89): здобувач освіти виявляє міцні, повні, ґрунтовні знання навчально-програмованого матеріалу; демонструє розуміння основоположних теорій і фактів, вміння аналізувати, порівнювати та систематизувати інформацію, встановлювати зв'язок з обраною професією та робити висновки; використовує загальновідомі докази у власній аргументації; вільно застосовує матеріал у стандартних ситуаціях; відповідь студента в цілому правильна, логічна та достатньо обґрунтована, однак при відповіді та виконанні практичних завдань допускає несуттєві помилки; рівень мовленнєвої культури відповідає загальноприйнятим нормам.

Оцінка С «4» («добре») (75–81): здобувач освіти виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, проте його знання недостатньо глибокі та осмислені; відповідь на рівні загальних уявлень про предмет; демонструє деяке порушення логічності й послідовності викладу матеріалу; виявляє вміння частково аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити певні, але неконкретні й неточні висновки; не вміє пов'язати теоретичні положення з практикою; має фрагментарні навички в роботі з джерелами інформації; виявляє невисоку культуру викладу знань.

Оцінка Д «3» («задовільно») (67–74): здобувач освіти фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу; має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення; виявляє елементарні знання фактичного матеріалу; викладає матеріал уривчастими реченнями, при відповіді допускає суттєві помилки, які не здатен виправити після коректування запитань; недостатньо володіє розумовими операціями; відсутні уміння і навички у роботі з джерелами інформації; не вміє логічно мислити та викласти свою думку.

Оцінка Е «3» («задовільно») (60–66): здобувач освіти має мінімально достатні знання з дисципліни, зі значними помилками; у загальному недостатньо орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не досить впевнено, з суттєвими помилками застосовує знання в практичних ситуаціях.

Оцінка FХ «2» («незадовільно») (35–59) (з можливістю повторного складання): здобувач освіти не має мінімально достатніх знань з дисципліни; погано або зовсім не орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не виявляє павичок застосовування знань у практичних ситуаціях; демонструє; не виявляє творчі уміння застосування знань, навичок у навчально-дослідній та практичній діяльності.

Оцінка F «2» («незадовільно») (0–34) (з обов'язковим повторним курсом): здобувач освіти не має мінімально достатніх знань з дисципліни; погано або зовсім не орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не виявляє навичок застосовування знань у практичних ситуаціях.

Академічна доброчесність: Роботи (академічні есе, проекти) студентів повинні бути їхніми оригінальними дослідженнями чи результатом власних міркувань. Відсутність бібліографічних покликань на свідомо використаний текст, запозичення та використання чужого тексту (академічний плагіат), фабрикування джерел, імітація дослідження, списування, ухилення від здачі письмових робіт у визначений термін без поважних причин є прикладами можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі та поведінці студента є підставою для реагування викладача відповідно до відповідно до «Положення про академічну доброчесність в КОГПА ім. Тараса Шевченка», «Положення про запобігання плагіату та впровадження практики

належного цитування у навчальному процесі КОГПА ім. Тараса Шевченка».

11. Методичне забезпечення

1. Робоча програма.
2. Опорні конспекти лекцій.
2. Навчальні посібники.
4. Презентації.
5. Тестові та контрольні завдання для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів.
6. Засоби підсумкового контролю (тестування).

12. Рекомендована література

Основна:

1. Войтович Н. О., Імбировська-Сиваківська Л. А. Медіаграмотність: технології і практичне застосування / за заг. ред. В. Ф. Іванова. Київ : Академія української преси, Центр вільної преси, 2024. 57 с.
2. Грона Н. В., Климович С. М., Соломахін А. Ф., Семеног О. М., Ячменик М. М. Практикум із медіаграмотності для ЗВО : навчально-методичний посібник з неформальної освіти : електронне видання / за заг. ред. О. М. Семеног, М. М. Ячменик. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2024. 222 с.
3. Іванова Т. Медіаграмотність та критичне мислення в процесі викладання дисциплін комунікаційного циклу : навчальний посібник / за заг. ред. В. Іванова. Київ : Центр вільної преси, 2024. 178 с.
4. Малтиз В. В. Маркетинг комунікацій і соціальних мереж : навчальний посібник. Запоріжжя : ЗНУ, 2024. 113 с.
5. Рогова Т. А. Блоги і соціальні мережі : навчально-методичний посібник. Запоріжжя : ЗНУ, 2024. 94 с.
6. Сологуб С. І. Соціальні мережі в науковій роботі : навч. посіб. Київ : ПІДО НУХТ, 2023. 89 с.
7. Шумицька Г. В. Основи медіаграмотності : навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 054 «Соціологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Ужгород, 2023. 45 с.
8. Холод О. М. Теорія та історія соціальних комунікацій : курс лекцій. К. : КиМУ, 2013. 232 с.

Додаткова:

1. Близнюк Т., Wang H. Social communications in the context of socio-communication engineering. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2024. № 4. С. 403–406. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2024-4-61>.
2. Бойченко М. І. Філософсько-правові аспекти соціальної комунікації за доби глобалізації: універсальне та партикулярне, системне та інституційне. Державно-правове регулювання суспільних відносин в умовах глобалізаційних викликів: вітчизняні та міжнародні реалії: Монографія / Київський університет права НАН України, за заг. ред. проф. Ю. Л. Бошицького. К.: Талком, 2019. 804 с. С. 17-48.

3. Галудзіна-Горобець В. Феномен соціальних мереж у контексті сучасного інформаційного простору. *Український інформаційний простір*. 2021. № 1(7). DOI: [https://doi.org/10.31866/2616-7948.1\(7\).2021.233971](https://doi.org/10.31866/2616-7948.1(7).2021.233971).
4. Дзьобань О. П., Жданенко С. Б. Віртуальні комунікації: роль й місце у сучасному світі. *Правова інформатика*. № 2 (46), 2015. С. 9-16.
5. Добреля О. Історія розвитку соціальних мереж: основні періоди. *Вісник Книжкової палати*. 2023. № 7 (324). С. 29–36. DOI: [https://doi.org/10.36273/2076-9555.2023.7\(324\).29-36](https://doi.org/10.36273/2076-9555.2023.7(324).29-36).
6. Досенко А. К. Вплив соціальних мереж на формування вподобань користувачів. *Інтегровані комунікації*. 2019. № 7. DOI: <https://doi.org/10.28925/2524-2644.2019.7.9>.
7. Казак К. І., Краснокутська Н. С. Компаративний аналіз сучасних каналів комунікації для організації. *Вісник Національного технічного університету «ХПІ»*. Серія: Актуальні проблеми розвитку українського суспільства. 2019. № 1. С. 91–96. DOI: <https://doi.org/10.20998/2227-6890.2019.01.18>.
8. Матвієнків С., Сегедин Д. Нові медіа як комунікативні технології ХХІ століття. *Вісник Прикарпатського університету*. Серія: Політологія. 2025. № 22. DOI: <https://doi.org/10.32782/2312-1815/2025-22-25>.
9. Матюшина І. І. Дві теорії комунікативної дії: Ю. Габермас і М. Попович. Актуальні проблеми філософії та соціології: Науково-практичний журнал. Одеса, 2017. Вип. 20. С. 67-70.
10. Різун В. Соціальні комунікації як інженерне вчення, або соціальні комунікації в системі соціального інжинірингу (соціальної інженерії). *Комунікація*. № 2. 2012. С. 8-18.
11. Стадніченко О., Седляр Ю. Соціальні медіа як сучасна комунікаційна технологія. *Актуальні проблеми філософії та соціології*. 2023. № 41. С. 105–110.
12. Трансформація сучасного освітнього простору: кол. моногр. Харків: СГ НТМ «Новий курс», 2020. 244 с.
13. Філософський словник соціальних термінів / В. П. Андрущенко, М. І. Бойченко, М. І. Михальченко, Т. В. Андрущенко. 3-є вид., доповнене. Харків : «Р.И.Ф.», 2005. 670 с.
14. Холод О. М. Соціальний інжиніринг і соціальні комунікації: порівняльний аналіз. *Український інформаційний простір* : наук. журнал Число 3. К.: КНУКіМ, 2014. С. 202-208.
15. Штанько В. І. Віртуальний комунікативний простір і проблеми самоідентифікації особистості. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*. Серія : Теорія культури і філософія науки. 2012. № 1029(1), Вип. 47. С. 5-12.

Інформаційні ресурси

1. **Дія.Освіта**. Освітні серіали та курси з цифрової грамотності, медіаграмотності, інформаційної безпеки, фактчекінгу та соціальних мереж. <https://osvita.dia.gov.ua/>
2. **Very Verified 2.0** : онлайн-курс із медіаграмотності. Ресурс містить матеріали про критичне мислення, дезінформацію, маніпуляції, ботів, тролів та перевірку інформації. [Very Verified 2.0](#)

3. **Академія української преси.** Освітні та науково-методичні матеріали з медіаосвіти, медіаграмотності, цифрової комунікації та критичного мислення. [Академія української преси](#)
4. **Детектор медіа.** Незалежний український медіаресурс, що містить матеріали про медіаграмотність, функціонування медіа, соціальні мережі, дезінформацію та інформаційні впливи. [Детектор медіа](#)
5. **StopFake.** Освітньо-інформаційний ресурс для перевірки сумнівної інформації, виявлення фейків, маніпуляцій і дезінформації. [StopFake](#)
6. **Міністерство освіти і науки України. Програма «Вивчай та розрізняй: інфомедійна грамотність».** Матеріали та методичні ресурси для розвитку критичного мислення, інформаційної гігієни та стійкості до дезінформації. Програма «Вивчай та розрізняй»

